

Prieskum stavu a činnosti technických knižníc a informačných stredísk v Slovenskej republike za rok 2014

PhDr. Ľubica Segešová

V súlade s plánom štátnych štatistických zisťovaní Slovenskej republiky, vykonávaným Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky, získalo a spracovalo o nich CVTI SR, metodicky pôsobiace pre potreby technických knižníc a informačných stredísk (ďalej len TK/IS) štatistické údaje za rok 2014.

Z pôvodnej vybranej reprezentatívnej vzorky 336 TK/IS z roku 1989 ostalo po prieskume za rok 2013 v databáze 32 TK/IS (9,5 %). K nim bola v priebehu prieskumu za rok 2014 Dr. Kilárovou, metodičkou oddelenia pre rozvoj knižničného systému (ORKS) v SNK, Martin pridaná ňou v Zozname knižníc SR nájdená Knižnica Infocentra ÚNMS SR, čím počet oslovených knižníc ostal rovnaký ako v roku 2013 – 33 TK/IS (9,8%).

Z 33 TK/IS oslovených CVTI SR bolo v roku 2014 21 fungujúcich (63,63 %), 5 stagnujúcich (15,15 %), 1 zakonzervovaná (3,03 %) a 6 zrušených (18,18 %) technických knižníc.

Rok	Počet TK/IS = počet % z 336	Fungujúce TK/IS = počet % z 336	Stagnujúce TK/IS = počet % z 336	Zakonzervované TK/IS = počet % z 336
1989	336 = 100 %	336 = 100 %	336 = 100 %	336 = 100 %
2014	33 = 9,82 %	21 = 6,25 %	5 = 1,48 %	1 = 0,29 %

Zrušené TK/IS = počet % z 336 v roku 2014
336 = 100 %
6 = 1,78 % (od roku 1989 spolu 310 = 92,26 %)

Od roku 2004 pripravilo MK SR po jedenásťkrát už len elektronickú verziu výkazu. Printová verzia po rozhodnutí novej riaditeľky odboru výskumu a štatistiky kultúry Národného osvetového centra v Bratislave - Mgr. Dany Pietsch - už nebola vytlačená a zaslaná knižniciam. Výkaz, pripravený v rámci Programu štátnych štatistických zisťovaní, schválený na roky 2012 – 2014, bol aj v poslednom roku jeho platnosti na niektorých miestach zmenený. Pre technické knižnice a informačné strediská, ktoré pôsobia bez právnej subjektivity, ako súčasť rôznych organizácií, ostala, vo vstupnej – identifikačnej časti, veľkým zásahom zmena z označenia Názov organizácie na Názov knižnice – urobená prvýkrát v Ročnom výkaze o knižnici za rok 2013. Vtedy doň väčšina knižníc vypísala iba stereotypné „Technická knižnica“ bez doplnenia názvu organizácie, na ktorú už nikde v identifikačnej časti nebolo miesto. Nasledovala už len adresa, ktorá neumožňovala identifikovať organizáciu. Pripravovanú zmenu som v priebehu roka 2013 niekoľkokrát pripomenovala. Výsledkom bolo spojenie sa metodičiek s Jazykovedným ústavom Ľudovíta Štúra v Bratislave, kde im zodpovedná jazykovedkyňa poradila za Názov knižnice uvádzať: Knižnica a v genitíve názov organizácie. V identifikačnej časti e-výkazu ostalo kladne hodnotené rozšírenie z roku 2013 o Stav knižnice, kde sa pri stagnujúcich a zakonzervovaných TK/IS dal vpísať aj rok, odkedy sa TK/IS v takomto stave nachádza, čo umožňuje objektívne vypočítať 5-ročné obdobie stagnácie/zakonzervovania, po ktorom by TK/IS mala byť zo zoznamu vyradená.

Pri vyplňovaní e-výkazu mali technické knižnice na 1. - identifikačnej strane problémy aj so zisťovaním svojho evidenčného čísla v Zozname knižníc SR. Chýbalo prepojenie na zoznam, čo predlžovalo vyplňovanie výkazu. Viaceré TK sú v Zozname knižníc SR zaevidované už dávnejšie, ale ani oni, ani nikto iný neaktualizuje ich názvy, ktoré sa pri TK niekedy aj z roka na rok menia. Opäť, ako predošlý rok, som ich upozornila na tento fakt a na potrebu zasielať do Zoznamu knižníc SR aj aktualizácie svojich názvov. Najväčšou zmenou a svojho druhu kuriozitou e-Ročného výkazu o knižnici za rok 2014 bol jeho doplnok VYHLÁSENIE O SÚHLASE so zverejnením dôverných štatistických údajov, ktorý od počiatku umožňoval

vyjadriť nesúhlas so zverejnením poskytovaných údajov. V roku 2014 bol nastavený len na súhlasenie s poskytovaním údajov, čo mnohým TK vadilo, napriek mnohoročnému ubezpečovaniu, že nejde o zverejňovanie individuálnych, ale len agregovaných údajov.

Najväčším problémom pri štatistickom e-vykazovaní TK/IS za rok 2014, podobne ako v roku 2013, bolo **neskoré sprístupnenie finálneho e-výkazu KULT (MK SR) 10-01 Ročného výkazu o knižnici za rok 2014**. Aj keď jeho finálny link nebol dodaný až v prvej polovici marca, ako to bolo v roku 2014, ale 10. 2. 2015 s následným „horúcim“ mejlom Dr. Kilárovej, že vyplňovanie treba zastaviť do 16. 2. 2015, lebo sa ešte riešia problémy v Module 7, riadkoch 2 – 8, kde sa nedali uvádzať desatinné čísla. Išlo opäť o veľké zdržanie. Keďže výkazy mali byť vyplnené do 6. 3. 2015, na celú prácu so zberom, konzultovaním, opravami a finálnym odoslaním bolo k dispozícii len 15 pracovných dní.

Všetkých 33 TK/IS na štatistický prieskum reagovalo. Knižovníčky/-ci z 21 fungujúcich, 5 stagnujúcich a 1 zakonzervovanej TK/IS samostatne vyplnili príslušné e-výkazy, 6 zrušených knižníc poslalo na hlavičkovom papieri organizácie oznámenie o zrušení s uvedením dôvodu a dátumu zrušenia i naloženia s knižničným fondom.

Stagnujúce TK/IS (5):

1. MATADOR-AUTOMOTIVE Vrábľa, a. s. – stagnuje od roku 2011 (4 roky) – **pre rok 2015 – po 5 rokoch stagnácie bude vyradená z evidencie;**
2. Slovenský hydrometeorologický ústav, Bratislava – stagnuje od roku 2014 (1 rok);
3. Slovenský metrologický ústav, Bratislava – stagnuje od roku 2014 (1 rok);
4. VEGUM, a. s. Dolné Vestenice – stagnovala v rokoch 2012 – 2014, **28. 2. 2015 bola zrušená;**
5. ZSNP, a. s., Žiar nad Hronom – stagnuje od roku 2013 (2 roky).

Zakonzervované TK/IS (1):

1. Výskumný ústav pre petrochémiu, a. s., Prievidza – zakonzervovaná a stagnuje od roku 2012 (3 roky)

Zrušené TK/IS (6):

1. BUKÓZA-HOLDING, a. s., Hencovce – stagnovala od roku 2010 (5 rokov);
2. ELEKTROKARBON, a. s., Topoľčany – stagnovala od roku 2008 (7 rokov);
3. INGEO-ighp, s.r.o., Žilina – zakonzervovaná od roku 2008 (7 rokov);
4. SHP Harmanec, a. s. – **zrušená k 31. 12. 2013;**
5. Slovnaft, a. s., Bratislava – stagnovala od 2009 (6 rokov);
6. Výskumný ústav chemických vlákien, Svit – zakonzervovaná od roku 2011, **zrušená k 31. 12. 2014.**

Znamená to, že v databáze nám pre rok 2015 po vyradení siedmych zrušených TK/IS – z toho 6 v roku 2014 a 1 začiatkom roka 2015 - ostane 26 TK/IS.

Za rok 2014 vykazovali údaje fungujúce špeciálne TK/IS patriace pod nasledujúce rezorty:

1. Knižnice bez rezortu (KBR): 3
2. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVRR SR): 2
3. Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR): 10
4. Ministerstvo kultúry SR (MK SR): 1
5. Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR): 3
6. Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (ÚGKK SR): 1
7. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ÚNMS SR): 1

S P O L U:

21 fungujúcich špeciálnych TK/IS

V 21 vykazujúcich fungujúcich špeciálnych TK/IS v rámci všetkých rezortov pôsobilo:

- 13 samostatných technických knižníc,
- 3 technické knižnice v rámci vyšších útvarov,
- 1 technická knižnica/informačné stredisko,
- 2 samostatné informačné strediská,
- 2 útvary, ktoré sa označili ako „iné“.

Do roku 2014 bolo v SR zrušených alebo pre dlhodobú stagnáciu vyradených z evidencie 310 TK/IS, čo predstavuje 92,26 % z pôvodnej vzorky. Štatistické zisťovanie budeme teda robiť už iba pri necelých ôsmich percentách z pôvodnej vzorky. V závere Prieskumu stavu a činnosti technických knižníc a informačných stredísk v Slovenskej republike za rok 2013 bolo uvedené že, ak vo vykazovacom roku 2014 klesne počet fungujúcich knižníc na 20 a menej, zjednodušíme prezentáciu výsledkov prieskumu na rozbor bez medziročných porovnaní, komentárov, indexov a grafov. Táto podmienka bez pridania novej knižnice Infocentra ÚNMS SR bola splnená (bez neho 20 fungujúcich knižníc), preto údaje za rok 2014 už nie sú medziročne porovnávané, indexované a doplnené grafmi.

KNIŽNIČNÝ FOND

21 TK/IS vykázalo **knižničný fond 452 833 k. j.** Priemerný knižničný fond pripadajúci na 1 TK/IS bol po zaokrúhlení **21 563 k. j.**

Knižničný fond tvorili:

- knihy a zviazané periodiká – **301 979 k. j. (66,69 % z celkového fondu),**
- špeciálne dokumenty – **150 854 k. j. (33,31 % z celkového fondu),**
- z toho: - *audiovizuálne dokumenty* – **1 367 k. j. (0,30 % z celkového fondu),**
- *elektronické dokumenty* – **33 372 k. j. (7,37 % z celkového fondu),**
- *mikroformy* - **0 k. j. (0 % z celkového fondu).**

Aj keď v celoštátnom výkaze sa vyžaduje vykazovanie mikroforiem, musíme permanentne konštatovať že v TK/IS sa tento druh dokumentov nenachádza.

TK/IS odoberali v roku 2014 **572 titulov periodík**, 1 TK/IS priemerne 27 titulov.

- z toho: - *domácich* – **275 titulov**,
- *zahraničných* – **297 titulov.**

DOPLŇOVANIE KNIŽNIČNÝCH FONDŮ

Ročný prírastok činil len 2 782 k. j.,

- z toho: - *audiovizuálne dokumenty* – **2 k. j.**,
- *elektronické dokumenty* – **1 397 k. j.**

Priemerný ročný prírastok v 1 TK/IS za rok 2014 bol 132,47.

Celkový **prírastok 2 782 k. j.** bol získaný:

- *kúpou* – **428 k. j. (15,38 % z celkového prírastku),**
- *povinným výtláčkom* – **14 k. j. (0,50 % z celkového prírastku),**
- *darom a vlastnou produkciou* – **1 931 k. j. (69,41 % z celkového prírastku),**
- *výmenou* – **62 k. j. (2,23 % z celkového prírastku),**
- *bezodplatným prevodom* – **346 k. j. (12,44 % z celkového prírastku),**
- *náhradou za stratený dokument* – **1 k. j. (0,036 % z celkového prírastku).**

ÚBYTOK KNIŽNIČNÝCH FONDŮV

Z knižničných fondov fungujúcich 21 TK/IS v roku 2014 ubudlo 289 k. j., čo predstavuje len 10,39 % prírastku.

Pomer úbytku na celkovom stave knižničného fondu bol v roku 2014 bol 0,064 % - asi historicky najnižší.

VÝPOŽIČKY - SLUŽBY - POUŽÍVATELIA

Za rok 2014 vykázalo 21 fungujúcich TK/IS spolu len 28 601 výpožičiek.

V roku 2014 1 TK/IS vypožičala priemerne 1 362 výpožičiek.

Z toho tvorili absenčné i prezenčné výpožičky:

- *kníh* – 15 972 k. j.,
- *periodík* – 9 959 k. j.,
- *špeciálnych dokumentov* – 2 670 k. j.

Absenčné výpožičky s počtom 13 902 k. j. predstavovali takmer 48,61 % všetkých výpožičiek, prezenčné výpožičky - 14 699, čo predstavovalo 51,39 % všetkých výpožičiek.

Prostredníctvom MVS bolo vypožičaných spolu 41 k. j. (z knižnice i pre knižnicu), z čoho činila:

- *pasívna MVS (iným knižniciam)* – 18 k. j.,
- *aktívna MVS (z iných knižníc)* – 23 k. j.

Prostredníctvom MMVS bolo vypožičaných spolu 74 k. j.,

z čoho činila:

- *pasívna MMVS (iným knižniciam)* – 74 k. j.,
- *aktívna MMVS (z iných knižníc)* – 0 k. j.

Okrem výpožičiek poskytovali TK/IS v rámci služieb aj spracovanie rešerší – spolu 268, z čoho bolo 86 spracovaných automatizovane (3 TK/IS) a 182 klasicky (4 TK/IS). Na požiadanie poskytovali aj bibliografické informácie – 392 (3 TK/IS) a faktografické informácie - 371 (4 TK/IS).

V roku 2014 1 TK/IS poskytovala aj expertné činnosti (spoluúčasť na riešení výskumných úloh a projektov a riešenie vlastného projektu v oblasti výskumu papiera a celulózy).

Preklady, ktoré TK/IS v predošlých rokoch vyhotovovali interne a minulý rok ešte aspoň externe pre svojich zamestnancov, v roku 2014 nevyhotovila ani 1 z 21 TK/IS.

Za rok 2014 vykázalo 21 fungujúcich TK/IS 3 891 registrovaných aktívnych používateľov.

Priemerný počet výpožičiek na 1 používateľa TK/IS predstavoval v roku 2014 7,35 výpožičky.

Návštevníkov knižnice bolo v 21 TK/IS 9 922, na jednu ich pripadalo ročne priemerne 472.

Návštevníkov internetu pre verejnosť bolo v roku 2014 v 21 fungujúcich knižniciach 2 965, priemerne v 1 TK/IS pracovalo ročne na internete 141 používateľov organizácie.

Index obratovosti knižničného fondu, vypovedajúci o jeho využívanosti používateľmi, daný pomerom počtu výpožičiek k počtu zväzkov k. j. v knižničnom fonde, predstavoval v roku 2014 6,3 % využitie knižničného fondu.

V súvislosti s priestorovým vybavením celkovú plochu knižnice vykázalo v roku 2014 všetkých 21 fungujúcich TK/IS. Súhrnná výmera všetkých priestorov pre knižnice bola v roku 2014 2 300,4 m², čo predstavuje priemerne 109,54 m² pre každú z 21 fungujúcich TK/IS.

Používateľom bola z tejto výmery k dispozícii plocha 1 169,4 m² v 20 TK/IS, čo reprezentovalo 50,83 % z ich celkovej plochy.

Priemerná plocha určená pre používateľov bola pre 1 TK/IS v roku 2014 58,47 m².

Študovne a čítárne malo v roku 2014 16 TK/IS (76 %) zo vzorky 21 fungujúcich knižníc. Počet študovní a čítární v roku 2014 bol 18 s priemerne 8,3 miestami pre používateľov.

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

- počet osobných PC alebo terminálov v knižnici – 41, na 1 TK/IS pripadali v roku 2014 priemerne necelé 2 PC (1,95),

z toho počet PC s pripojením na internet pre verejnosť – 5 v 5 TK/IS, na 1 TK/IS pripadalo priemerne 1 PC – no 16 TK/IS PC verejnosti nesprístupňovalo.

Pripojenie WIFI v priestoroch knižnice pre používateľov mali v roku 2014 3 z 21 fungujúcich TK/IS, čo predstavuje 14 %.

Elektronický katalóg knižnice na internete vykázali v roku 2014 len 3 TK/IS – 14 %.

Počet vstupov do E – katalógu bol 14 709, v priemere na 1 TK/IS bol 700 vstupov.

Vlastnú www-stránku mali v roku 2014 len 4 TK/IS – 19 %, informácie o knižnici na www-stránke organizácie mali 3 TK/IS – 14 %.

Vzdialený prístup k licencovaným elektronickým informačným zdrojom (EIZ) malo v roku 2014 5 TK/IS – takmer 24 %.

Počet sprístupňovaných licencovaných EIZ (databáz) uviedlo v roku 2014 tiež 5 TK/IS – takmer 24 %..

V licencovaných EIZ uskutočnili 2 TK/IS – 9,5 % v roku 2014 1 902 vyhľadávani, jedna priemerne 951.

Z licencovaných EIZ bolo v roku 2014 zobrazených/stiahnutých v 2 TK/IS (9,5 %) 1 603 e-dokumentov, v jednej priemerne 801,5 dokumentu.

Počet zodpovedaných dopytov v elektronických referenčných službách vykázala 1 TK/IS – 350.

Automatizovaný knižnično-informačný systém (AKIS) používalo 13 TK/IS (takmer 62 %). 5 TK/IS – 38 % z 13-tich, používajúcich nejaký AKIS, používalo v roku 2014, podobne ako v predošlých rokoch, ešte stále najrozšírenejší systém Micro CDS/ISIS a jeho aplikácie. Zvyšných 7 TK/IS používalo iné druhy AKIS-ov, a to: 1/ všeobecné: ARL – 2 TK/IS, DAWINCI – 1 TK/IS, LIBRIS – 1 TK/IS, CLAVIUS - 1 TK/IS – spolu 5 TK/IS a 2./ špeciálne – najmä so zameraním na normy, a to: EVILIT – 1 TK/IS a BINOR – 1 TK/IS. Vlastný AKIS, vyrobený pre potreby TK/IS vlastným výpočtovým strediskom používala 1TK/IS. Žiadny AKIS z 21 TK/IS nemalo až 8 TK/IS – 38 %.

Názvy a početné zastúpenie používaných AKIS-ov (spolu 13) v abecednom poradí:

- Micro CDS/ISIS a jeho aplikácie – 5 používateľov,
- ADVANCED RAPID LIBRARY – 2 používateľia,
- BINOR – 1 používateľ,
- CLAVIUS – 1 používateľ,
- DAWINCI – 1 používateľ,
- EVILIT – 1 používateľ,
- LIBRIS - 1 používateľ,
- vlastný AKIS – 1 používateľ.

Rôzne agendy a evidencie namiesto AKIS-ov nepoužívala v roku 2014 žiadna TK/IS.

Vlastné elektronické databázy (DB), korešpondujúce s odborným zameraním firmy alebo odvetvia, v ktorom TK/IS pôsobili, uviedli v roku 2014 3 TK/IS (14 %).

K najvýznamnejším vlastným elektronickým DB v roku 2014 patrili:

- **ADIS CELPA**, budovaná vo VÚPC, a. s. (Výskumnom ústave papiera a celulózy), Bratislava,
- **ZVÁRANIE** vo VÚZ – PI SR (Výskumnom ústave zvaračskom – Priemyselnom inštitúte SR, Bratislava).
- **GEO BIBLIOGRAFIA** – budovaná druhý rok v ŠGÚDŠ (Štátnom geologickom ústave Dionýza Štúra, Bratislava).

Prvé dve uvádzané databázy už dlhoročne využívajú aj ďalšie obdobne zamerané firmy a ich špeciálne TK/IS na Slovensku.

Medzi najčastejšie využívané databázové centrá, informačné zdroje a databázy domáce/zahraničné možno zaradiť DB:

- ◆ **COMPENDEX,**
- ◆ **DATABÁZY CVTI SR,**
- ◆ **EMBASE,**
- ◆ **EUROPREAN PHARMACOPOEIA,**
- ◆ **EVINOR,**
- ◆ **GEOBASE,**
- ◆ **GEOLOGICKÁ BIBLIOGRAFIA SR,**
- ◆ **GEOREF,**
- ◆ **ISI WEB OF KNOWLEDGE,**
- ◆ **ORGANIC PROCESS RESEARCH AND DEVELOPMENT,**
- ◆ **PERINORM,**
- ◆ **SCIENTIA,**
- ◆ **SCOPUS,**
- ◆ **USP - NF,**
- ◆ **WEB OF SCIENCE,**
- ◆ **ZBIERKA ZÁKONOV SR.**

Vstup do domácich a zahraničných databázových centier uviedli v roku 2013 len 2 TK/IS (9,5 %).

- **Využívanie elektronickej pošty: 21 TK/IS (100 %).**
- **Prístup do internetu: obdobne 21 TK/IS (100 %).**
- **Využívanie intranetu: 13 TK/IS (takmer 62 %).**
- **Využívanie extranetu: 3 TK/IS (14 %).**

Z A M E S T N A N C I

V roku 2014 v **21** fungujúcich TK/IS pracovalo spolu **26 zamestnancov** (fyzický stav). V prepočte na plný 8-hodinový úväzok to predstavovalo **16,93 zamestnancov**. Na plný 8-hodinový úväzok pracovalo v roku 2014 z celkového počtu, **0 mužov a 16,93 žien**.

Z hore uvedeného počtu všetkých zamestnancov TK/IS všetkých **26 zamestnancov (fyzický stav)**, vykonávalo **knihovnícke činnosti**. V prepočte na plný 8-hodinový úväzok ich bolo **16,93**, Z tohto počtu bolo **0 mužov a 16,93 žien**.

Počet zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti s vysokoškolským knihovníckym vzdelaním (fyzický stav) bol len 1 zamestnanec. V prepočte na plný 8-hodinový úväzok to bolo len 0,9 zamestnanca. Tento počet dopĺňali zamestnanci s iným vysokoškolským vzdelaním, ktorých v TK/IS pracovalo vo fyzickom stave 8, v prepočítanom na 8-hodinový úväzok 4,96 zamestnanca.

Aj v roku 2014 významnú pozíciu mali zamestnanci knižníc so stredoškolským knihovníckym vzdelaním, ktorých bolo vo fyzickom stave 8, v prepočítanom stave 5,29.

Zamestnancov so základným knihovníckym vzdelaním (rekvalifikačný kurz) – v TK/IS pracovalo 6 fyzických osôb, v prepočítanom stave 3,92.

Najviac boli zastúpení zamestnanci bez knihovníckeho vzdelania – bolo ich v TK/IS vo fyzickom stave 11, v prepočítanom 6,82.

Zamestnanci vykonávajúci knihovnícku činnosť na dohodu (aktivační) v roku 2014 v TK/IS nepracovali.

Problém kumulovania funkcií v slovenských TK/IS a tiež veľmi nízkych pracovných úväzkov pre tieto knižnice je dlhoročne spomínaným problémom. V roku 2014 v prepočítaní na 1 TK/IS (z 21TK/IS), pracovalo v nej priemerne 1,24 zamestnanca.

Prijateľné je, že v 16 prípadoch z 21 fungujúcich TK/IS boli v TK/IS výpožičné hodiny (ak o niečom takom môžeme pri tomto type špeciálnych knižníc s plnou vážnosťou hovoriť) zachované v rovnakom časovom rozsahu ako v predošlom roku. Často boli poskytované po dohode s osadenstvami podnikov alebo len na požiadanie, v 3 prípadoch boli kratšie, v 2 prípadoch sa výpožičné hodiny v TK/IS dokonca predĺžili. Platí, že výpožičné hodiny v TK/IS sa každý rok pružne prispôbujú aktuálnym potrebám osadenstiev organizácií a firiem.

Z Á V E R

V roku 2014 bolo na Slovensku zrušených ďalších 6 technických knižníc a informačných stredísk. Používatelia špeciálnej literatúry tým prišli o 66 919 knižničných jednotiek.

V roku 2015 zašleme Ročný výkaz o knižnici za rok 2015 zostávajúcim 26 TK/IS, čo je len 7,7 % z pôvodnej vzorky 336 TK/IS. Bude to výkaz na nové štvorročné vykazovacie obdobie a preto bude mať novú štruktúru a doplnené ďalšie aktuálne ukazovatele. Veríme, že jeho elektronická verzia nebude sprístupnená tak neskoro ako v posledných dvoch rokoch a že na vyplňovanie a konzultovanie nových ukazovateľov bude dosť času. Výsledky štatistického zisťovania zverejníme čo najskôr, a to rovnako ako pri prieskume za rok 2014 - bez medziročných porovnaní, komentárov, indexov a grafov.